

je razujzdanost tukaj tako visoko stopnjo dospela, da se je bal človek zvečer skozi Šiško iti, dokler razujzdancov nista dva gospoda oficirja dostojno splečala in dokler ni slavna kantonska gospóška z ojstrimi kaznimi tem razujzdancem na noge stopila in nepokojneže kakor ovce ukrotila. Sedaj spet nimajo nobenega strahu več, in živa potreba bi bila, da bi se sl. gosposka, ki ima čuti nad redom in mirom, ozerla na Šiško, zlasti zgornjo Šiško in konec storila presilnemu nepokoju ponoči pred nedeljo in v nedeljo. Prepričala se bo, da sem resnico govoril.

Stermoljan.

Iz Ljubljane. Od tistega imenitnega kamna, o katerem „Novice“ niso nikoli praznih kvant pobirale, ampak si prizadevale vedno le to povedati, kar se je res zgodilo in kar se je bralo v autentičnih pismih, imamo danes na dalje povedati, da kamen ta, ki so ga mnogi zvedenci tudi na Dunaji za demant spoznali (in na ta izrek so se opirale tiste vesele novíce, s katerimi so unidan pariški kemikar gosp. Boillot, gosp. Leduc in Bedin iz Dunaja prišli v Ljubljano), neka komisija na Dunaji pretekli teden ni za demant spoznala, ampak za tisti dragi kamen, ki se topas imenuje. Ker pa gosp. Boillot nikakor ne dá veljati, da bi ta komisija, ktera kamna ni kemijsko preiskavala, bila pravo zadela, se je v petek gospod Boillot z gospod Bedinom v Pariz podal, da bo učeno družbo „Atheneum“, ki je v svoji razsodbi temu kamnu vse lastnosti demanta priznala, sedaj v dognanje te pravde povabil. Dokler ne bo končana preiskava kamna, nima gospod Ambrož nič na Dunaji opraviti, zato se je v petek v Ljubljano vernil. Kamen je na Dunaji varno shranjen. Če tudi ni demant, kakor ga je pariška komisija kerstila, in je le topas, kakor ga je dunajska komisija imenovala, je vendar drag kamen, in sicer četrta v versti dragotinov; prvi je demant, drugi rubin, tretji safir, četrta pa topas. Razloček med vrednostjo tega in unega, se vé pa, da je velik. Tako stojé sedaj te reči.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. Od 1. novembra t. l. bo poštnina od pisem zmanjšana, ker bodo marke, ktere so bile dozdaj po 3, 6 in 9 kr., potem le po 5, 10 in 15 novih krajcarjev. Tudi poštne marke za časnike bodo ceneje; sedaj namreč jih velja 100 en goldinar; po vseh Svetih jih bo 100 veljalo en goldinar novega dnarja.

— Slišati je, da ima vlada namen, ceno za odkupovanje tabaka znižati, ker se na Ogerskem že več tabaka prideluje, kakor ga potrebuje vodstvo za samoprodajo tabaka.

— Tukajšni časnik „Austria“ daje vsak mesec preglede cene mesa, derv in dnine po različnih deželah našega cesarstva. Po tem razgledu je mesca rožnika (junija) bilo meso v Sučavi v Bukovini najceneje, funt po 4 krajcarje in pol, v Terstu najdražje po 18. kraj.; telečje meso je veljalo v Sučavi 6 kr.; v dunajskem Novem mestu je najdražje bilo po 24 kr., svinjina je veljala v Sučavi 7 kr.; na Dunaji do 30 krajc. — Dnina za delavce je bila v Przemislu in Piseku na Českem najceneja po 15 do 20 kr., v Terstu najvišja po 1 fl. 20 kr. „Avstria“ pravi, da cena mesa je z ozirom na mesce sopet povsod za pol do krajcarja poskočila.

— Govorjenje je bilo že večkrat, da ima vlada namen, železnico med Dunajem in Terstom prodati, pa poterdila se ne bo ta govorica. Res je sicer, da je francozko železniško društvo se zastran tega pogajevalo, pa ponujalo je samo 75 milijonov za železnico, v kar se pa vlada ni vdala, ker je železnica njo več kot 100 milijonov stala.

— Povedali smo o svojem času, da je pretečeno leto bila v Gradcu umorjena žl. gospa Jakominova in njena služabnica. 27. julija je prišel kruti hudobnež na Dunaji

gosposki v oblast in je nek streže, Janez Reš z imenom. Obstal je svojo hudobijo.

Iz Marskega. Kmetijskemu časniku „Allg. Land- u. Forstw. Ztg.“ se iz Prosnic piše, da ondi cent letošnjega sena 2 fl. 36 kr. velja. Suša je ondi zaterla mervo, zato je taka dragina.

— V Piseku je nastavljal nek oče strupa podganam. Njegova 6 let stara hčerka pride, ko je on odšel, do strupa, misli, da je kaka sladkarija, in je, pa ne samo ona, tudi drugim otrokam je dala. Vsi so zboleli potem in dva otroka sta kmalo umerla, ostali pa so še bolni in bodo še dolgo bolehal. Starši, pazite!

Iz Ogerskega. Silno škodo so naredile kobilice na sirkovih njivah pri Hansagu, ker so s svojimi ojstrimi jeziki in s svojo požrešnostjo vès pridelk pokončale.

Iz Erdeljskega. V Aranyoš-Seku se je primerilo, da je nekega gospoda Onič-a, c. kr. urednika, majhen psiček naglo v perst ugriznil. Kmalo potem se je vidilo, da je psiček stekel, in tri dni potem je tudi njegovega gospodarja ta strašna bolezen napadla, za katero je v kratkem času umerl.

Iz Srbije. Iz vsega, kar zvemo iz naših bližnjih krajev, se ne dá nič družega posneti, kakor da so Turki zdivjali. Tako zvemo iz Žabaca žalostno novico, da je pridivjal te dni nek bésen Turk o polnoči v neko gostivnico z orožjem v roki, s peklenskim namenom, ondi keršanski kurban, to je, žertovanje obhajati. Ker je Serbe psoval, ga je opominjal gostivničar k pokoju. Zlobnik pa mu odgovori s tem, da ga z mečem po gerlu useka, da je mertev padel na tla. Potem je še več družih ranil in še le v selu Paleš so ga ujeli. — Še drugo je naredil 18. junija nek Turk, Glavinić z imenom, kateri je bandero pruskege konzulata zaničeval. Ujeli so ga, in turški poveljnik je obljubil pruskemu namestovavcu konzula, da bo dal hudobneža po zasluženju kaznovati.

Iz Černe gore. 24. julija se je med 300 Turkov in Černogorci boj unel, ktere ga še drugi dan ni bilo konec; Turki so napadli selo Piperi in šli 26. čez mejo okrajine tega sela. Arbanci vlečejo s Turki. Nek belgijsk časnik piše o tem prigodku: „Drugi pot so prelomili Turki pomirjenje; čas je, da jim Evropa pokaže, da nihče ne sme brez kazni po svoji glavi delati. Ojster izgled se jim mora dati, da se k svoji dolžnosti vernejo.“ Iz tega se vidi, da so Turki čez Černogorce planili in bati se je bilo, da se bo francozka vlada zavoljo tega oestro oglasila. Pa „Constitutionel“ piše prav rahlo, da vse to ni bilo nič družega, kakor zgolj pretep med vojaki.

Iz Nemškega. Njegova c. k. visokost nadvojvoda Joan so prispeli 21. jul. v mesto Rastat, kjer so ogledali terdnjavo in vojake, in potovali so popoldne dalje v Badensko. 22. so prišli v mesto Freiburg, od kodar so po kosilu se po železnici odpeljali v Švajco.

Iz Angleškega. Angleški časniki pišejo od dné do dné bridkeje, da gré kraljica v Cherbourg francozkega cesarja obiskat, in če se smé iz časnikov mnenje naroda posneti, se dá reči, da je ljudstvo povsod zoper to potovanje. Časnik „Economist“ piše celó, da zná ministerstvo za to v zadrego priti, da preveč dobrega stori in sosedu srečo voši, ker svoje obmorje tako strašno uterjuje.

— S časom se bodo vendar judje v državni zbor vrinili. Baron Rothschild je že izvoljen in priseže po starem zakonu.

Iz Francozkega. V mestu Št. Etienne so izsledili fabrike za take bombe, s kakoršnimi je hotel Orsini Napoleona umoriti. 27. deležnikov so zaperli, kateri so zgolj Francozi.

— Iz Pariza pripovedujejo časniki, da je pruski poslanec, grof Hatzfeld, ki je v zadevah Moldove in Valahije dolgo molčal, zdaj na enkrat s francozko in rusko stranko potegn timer, namreč za zedinjenje imenovanih dežel.

Tako je dobil grof Valevski zopet novega pomočnika. Eno starašinstvo (senat) in ena višja sodnija je že odločena za Moldovo in Valahija; sedaj ju čaka tudi še en poveljnik vojakov, dasiravno bo imela vsaka dežela svojo armada. Tako se bo s časom izvalilo iz terdega jajca vendar le zedinjenje.

— Na Francozko je prišlo v več krajih sila veliko černih mravljinčev razne velikosti, kriljatih in ne-kriljatih.

Iz Turškega. Turški car je dal, berž ko je zvedel kruto obnašanje Džeddahan-ov, hčeri umorjenega francoskega konzula, 12 tavžent frankov na leto in 250 tavžent frankov kot prvo pomoč med tiste razdeliti, ktere je najhuja nesreča zadela. To pa še ni odškodba za zgube, ktere so zadele francoske in angleške trgovce v Džeddah-u, in gotovo več milijonov znesejo.

— Iz Bosne. 21. junija se je unel boj med Turki in kristjani o poldne in je terpel do večera. Mnogo keršanskih rodbin je bežalo čez mejo na cesarsko. Boj se je pa že razširil po celi Bosni in doslej so premagali še povsod kristjani. Več pišejo o tem „Národne Novine“: 21. junija je prišlo 700 Turkov, kteri so imeli tudi kanone, in so napadli kristjane, ki so bili zbrani na nekem berdu blizu kastela pri Kostajnici. Strašen boj se je unel. Kristjani so se dobro držali na berdu do 3 po poldné, prisiljeni so pa bili se umakniti. Čez 300 jih je šlo čez cesarsko mejo.

Iz Afrike. V tripolitanski deželi je že več časa neka bolezn, ktere pa še doslej niso spoznali. Huda je in ljudje zlo merjó za njo. Posebno v mestu Bengasi zlo morí ljudi. Zavoljo tega so vlade zapovedale, da morajo barke, ktere iz unih krajev pridejo, več ali manj časa v kontumaciji ostati. Mislili so v začetku, da je kuga. Najnoveje novice pa pišejo, da ni kuga, temuč nevarn mačuh.

Iz Amerike. V Havani se je izcimil rumeni mačuh ali ameriška kuga, ktera je lansko leto toliko ljudi v Lizabonu pomorila.

Serbska národna pesem.

Poslovenil J. Kobe.

(Konec.)

Projde Marko uprav ¹⁾ pred šotore,
Zagleda ga Arapova straža,
Pa naznani črnemu zamurcu:
„Gospodine, Arap prekomurec!
Čuden junak jaši čez Kosovo
Na vitezu konju šarenemu. ²⁾
Svojga konja verlo ti razserdil,
Iz kopita živi ogenj seva, ³⁾
Iz nosnic pa moder plamen šviga.
Hoče junak na nas udariti!“
Al govori prekomurec črni:
„Deca moja, četrdeset hlapcov
Ne sme junak na nas navaliti;
Morebit' je našel si devojko,
Pa nam ide, nosi svatbarino:
Žal mu je, da mora dati blago;
Zarad tega junak se razserdil.
Le izid' te pred ulico našo,
Pa junaka dočakajte lepo;
Pred njim mi se smerno poklonite,
Primito mu konja in orožje.
Pustite ga k meni pod šotore,
Nečo blaga, uzeť čo mu glavo,
Da zadobim konja proti sebi!“
Navalijo Arapovi hlapci,
Da pod Markom konja ulovijo.
Ko pa blizi Marka zagledajo,
Ne upajo se lotiti Marka;
Beže hlapci pod šotor k Arapu,
Skrivajo se za Arapa hlapci,
Pokrivajo sablje s kabanicam', ⁴⁾
Da jim Marko ne bi vidil sabelj.

Pa sam Marko u ulico dojde,
Pred šotorom stopi s šarca svojga,
Svojmu šarcu tako-le govori:
„Hodi šarac! le sam po ulici,
Jaz pa idem pod šotor k Arapu,
Nahajaj se šotoru na vratih,
Ako bi mi od potrebe bilo.“
Pa se Marko pod šotore šeta.
Arap sedi, pije vino hladno,
Dvorite ga mlada in devojka.
„Božjo pomoč, dragi gospodine!“
Arap njemu lepše odgovarja:
„Da si mi zdrav, junak nepoznani!
Bale junak, da pije vina,
Pa mi povej, kaj si mi donesel?“
Al govori Kraljeviču Marko:
„Nimam laza ⁵⁾ s tabo piti vina,
Dobro sem pa do tebe jaz došel,
Verlo dobro, bolje bit' nemore:
Izprosil sem lepoto devojko,
So ostali na cesti svatovi,
Donesel sem tebi svatbarino,
Da blago dam, da vodim devojko,
Da me nikdo na poti ne vstavi;
Povej meni, kaj je svatbarine?“
Arap lepo Marku odgovarja:
Anti zato ti že zdavno znadeš,
Kdor moží se, trideset cekinov,
Kdor se ženi, trideset in štiri;
Ti se vidiš junak od mejdana, ⁶⁾
Ne bo kvara, da stotino dadeš!“
Marko seže z roko u žepove,

Pred Arapa tri cekine verže:
„Veruj meni, više nimam blaga,
Neg ko bi me hotel počekati,
Da se vernem z lepoto devojko,
Tam me bodo darovali lepo,
Vse bom tebi poklonil darove,
Tebi dare, meni pa devojko.“
Cikne Arap kakor kača ljuta:
„Pri men', kauer, vera nima mesta.
Ne daš blága, z mano se norčuješ!“
Pa potegne debelo tojago, ⁷⁾
Potojaži ⁸⁾ Kraljeviča Marka,
Udari ga tri, četiri poti.
Nasmejal se Kraljeviču Marko:
„Ala ⁹⁾ junak, črni prekomurec!
Al se šališ, al od zbilje ¹⁰⁾ biješ?“
„Ne šalim se, le od zbilje bijem!“
Ali Marko začne govoriti:
„A ¹¹⁾ jaz mislim, da se šališ tužen;
Kadar, more, ti od zbilje biješ,
Tud' jaz imam nekako kijačo,
Da te terkнем tri, četiri poti,
Kolikor si ti mene udaril,
Toliko čo tebe udariti,
Pa čva ondaj na plano iziti,
Ter na novo dvoboj započeti.“
Zgrabi Marko buzdovana ¹²⁾ svojga,
Pa udari črnega zamurca,
Kako lahko ga je potojažil,
Smaknil mu je iz zatilka glavo!
Nasmejal se Kraljeviču Marko:
„Bože mili! na vsem tebi hvala,

Kako berž zleti z junaka glava,
Kakor da bi na njemu ne bila!“
Vzeme Marko sabljo izza pasa,
Pa uredi Arapove sluge;
Poseka mu četrdeset hlapcov
Četerih pa ni htel pogubiti,
Več jih Marko pusti za pripoved,
Naj ljudem bi pripovedovali,
Kako je blo Arapu in Marku?
Z' ulice je snel junakov glave,
Pa jih v črno zemljico zagrebel,
Da jih ne bi kljuvali kavrani, ¹³⁾
Ulico pa pusto vso nakinčil,
Z arapskimi naperil glavami;
Arapovo je pospravil blago,
Četiri pa Arapove hlapce.
Kterih ni bil hotel pogubiti,
Je odpravil po Kosovu ravnem,
Jih odpravil na četiri strane.
Znanili ¹⁴⁾ so po Kosovu hlapci:
„Kjer devojka zrela za udajo,
Naj moží se za mladosti svoje;
Kjer pa junak versten za ženitvo,
Naj se ženi, naj si išče drage:
Od te dobe je proč svatbarina,
Marko za vse svatbarino platil!“
Vse izklikne malo in veliko:
„Bože živi Kraljeviča Marka.
Ki je zemljo zlega oslobodil,
Ki je merkle volke in kavrane
Z azijanskim ponasitil mesom; —
Prosta mu bila duša in telo!“

¹⁾ Naravnost; ²⁾ pegast, brezast, pisan; ³⁾ kadar se od delečbliska, grom se pa ne sliši, tako med belimi Krajnci; ⁴⁾ plajšč; ⁵⁾ časa; beli Kranjec ne reče časa, le laza; ⁶⁾ 1. boj, 2. dvoboj; ⁷⁾ Knittel, Dremmel; ⁸⁾ s kolom, pavirkom udariti; ⁹⁾ aj, ajme! ¹⁰⁾ Ernst, Wirklichkeit; ¹¹⁾ pa; ¹²⁾ buzdovan so v Benetkah v doževi palači kazali; bil je okoli 3 čevlje in pol dolg; na koncu je imel ko dve perišči debelo, z zabitimi čavli naperjeno glavo. Le terden korenjak je mogel s tako težo mahati; ¹³⁾ krokar; ¹⁴⁾ oznanovati, na pr. kaj je znanil birič.

Povabilo.

Že dolgo imamo v rokah prevod slovečega Bossuet-ovega razgovora „o občni zgodovini“, ki so ga napravili vsem Slovencom priljubljeni gospod prošt Verne, in radi bi ga dali na svetlo. Pa tiskarni stroški so preveliki, da bi se mogel ta obširni prevod tje v en dan tiskati in izdati. Zato vabimo vse domoljube in prijatle slovenskega slovstva, naj bi se na to zanimivo delo naročili. Naročnina ne bo čez 40 kr., in se bo plačevala še le ko bo natis že gotov. Kakor hitro se nam toliko naročnikov oglasi, kolikor jih je treba, da setiskarni stroški splačajo, bomo dali rokopis precej tiskati. Bossuet-ov govor je znan po vsem svetu; o prevodu pa ne rečemo družega, kot da se nadjamo, da bomo ž njim naročnikom, zlasti pa duhovnim, jako vstregli.

Vrednik.

Darovi za Vodnikov spominek.

Od I.—XXX. naznanila . 1102 fl. 9 kr.

Gospod dr. Kočevar St. v Celji	1 fl. 36 kr.
„ Majhar Jer., fajmošter v Očji vasi	1 „ — „
„ Hobel Anton, kaplan	1 „ — „
„ Ferčnik Lambert, kaplan	1 „ — „
„ Valentinič Anton, šolski vodja	1 „ — „
„ Skarbina Jož., fajmošter v Domačaljah	1 „ — „
„ Jaklin Anton, fajmošter pri St. Lorencu v Slovenskih goricah	1 „ — „
„ Stranjšak Anton, kaplan	1 „ — „
„ Neimenovan v Celovcu	1 „ — „

Skupaj . 1111 fl. 45 kr.